

демократіях остаточні рішення все більше приймають спільні органи, що формуються із представників влади та громадськості.

Рис. 1. Принципів громадської участі, що зроблять у регіональній та місцевій політиці ефективною, та сприятимуть розвитку громадянського суспільства та місцевої демократії

Також все частіше проводять місцеві референдуми. Тож місцева влада все більше концентрується на виконанні рішень, які приймає громадськість [4].

Список використаних джерел:

1. Дніпров О. Взаємодія органів виконавчої влади та громадських інституцій: адміністративно-правовий аспект. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. Вип. 4. Адміністративне право і процес. С. 138-143.
2. Жаровська І. Публічні та приватні інтереси у механізмі сучасної державної влади. *Науковий вісник Чернівецького університету*. 2010. Вип. 525. Правознавство. С. 33-36.
3. Інструменти та механізми вироблення й впровадження публічної політики в Україні. *УКРІНФОРМ*. 2019. URL: <https://cutt.ly/GS0Ya9t>.
4. Як цільова Програма сприятиме розвитку громадянського суспільства у Харківській області. *Громадський простір*. 2021. URL: <https://cutt.ly/aS0Y9iD>.

Чайка А. В., СВО Бакалавр, спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування
Науковий керівник: к. е. н., доцент Сердюк О. І.

ГРОМАДСЬКИЙ БЮДЖЕТ ТА ІНШІ ПРАКТИКИ ВЗАЄМОДІЇ ПИРЯТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

Територіальні громади України запроваджують Громадський бюджет як можливість згуртувати громаду навколо спільної справи, виокремити громадських лідерів та надати їм можливість розвивати населений пункт.

Громадський бюджет міста Пирятин Полтавської області – це частина міського бюджету, кошти якого спрямовуються на реалізацію кращих проектів розвитку міста, які надійшли від мешканців та стали переможцями під час голосування.

Основні вимоги до організації і проведення партиципаторного бюджетування визначено Положенням про партиципаторне бюджетування (бюджет участі, громадський бюджет), що затверджене 9 листопада 2016 р. А саме: модель громадського бюджету; профіль автора (вік, громадянство, належність до територіальної громади); профіль особи яка голосує (вік, громадянство, належність до територіальної громади); способи ідентифікації авторів та осіб, які голосують; порядок голосування (спосіб, кількість проектів, встановлення результатів) та попереднього розгляду проектів комісією, координаційною радою, порядок подання апеляції, її підстави; порядок реалізації проектів, права автора проекту; ступінь залученої громадськості на кожному етапі; параметри громадського бюджету; та ін. [1].

Подати проект може громадянин України, якому на момент його подання виповнилося 14 років. Подана проектна пропозиція може поширюватися лише на один об'єкт (наприклад, вулицю, школу, дитсадок тощо), що належить міській територіальній громаді.

Протягом року кожен громадянин може подати будь-яку кількість проектів, які приймаються щороку, починаючи з 1 квітня, протягом 90 календарних днів. Проектна пропозиція не повинна перевищувати 100 тис. грн. До проектних пропозицій додається список з підписами щонайменше 25 членів міської територіальної громади, які підтримують пропозицію, за встановленою формою.

Загальний обсяг громадського бюджету на відповідний бюджетний рік (починаючи з 2018 р.) складає 1 % від надходжень загального фонду бюджету міської ОТГ без урахування міжбюджетних трансфертів, затверджених рішенням міської ради про бюджет на рік, що передує плановому. Зокрема, у 2016 р. – 200 тис. грн, 2017 р. – 530 тис. грн, 2018 р. – 743,1 тис. грн, 2019 р. – 950 тис. грн, 2020 р. – 1060 тис. грн. Впродовж 2017 р. реалізовано чотири проектних пропозиції, які надійшли від мешканців міста, у 2018 р. – п'ять, у 2019 р. – дев'ять [1].

Положенням про бюджет також визначено організаційно-процедурні питання складання, розгляду, затвердження, виконання та звітності бюджету територіальної громади міста, контролю за дотриманням бюджетного законодавства. Передбачає воно і громадські слухання щодо формування та виконання бюджету участі. Це також сприяє залученню активних громадян до бюджетування міської територіальної громади.

Практику Пирятинської міської ради щодо залучення громади до бюджетного процесу та Громадського бюджету було представлено на семінарі з обміну кращими практиками у сфері партисипативного управління та місцевої демократії у форматі «рівний рівному» на тему «Участь громадськості у бюджетному процесі» в рамках Проекту «Партисипативна демократія, як основа належного управління в нових громадах», що реалізується за фінансової

підтримки Фонду Чарльза Стюарта Мотта (березень 2019 р.) [1].

Практика Пирятинської міської територіальної громади «Вибори директора: досвід Пирятинської міської ОТГ» – одна з кращих практик, яка увійшла до бази даних успішних практик «Партисипативна демократія, як основа належного управління в нових громадах» Всеукраїнської Асоціації ОТГ. Це призначення керівників закладів освіти за результатами конкурсного відбору. В Пирятинській ОТГ на конкурсній основі вже прийняті директори трьох опорних закладів, культурно-громадського центру, публічної бібліотеки, школи мистецтв, краєзнавчого музею. Така ж практика вже застосована і до керівників комунальних підприємств громади.

Щороку протягом досліджуваного період рішенням сесій Пирятинської міської ради затверджувалася Програма «Партисипативна демократія в діяльності Пирятинської міської ради» [2]. Її метою є забезпечення відкритості, прозорості, доступності в діяльності Пирятинської міської ради шляхом впровадження партисипативної демократії в т. ч. у стратегічному плануванні територіальної громади, відкритому бюджетуванні, вивченні громадської думки. Відповідно до основних завдань віднесено забезпечення участі громади у стратегічному плануванні, забезпечення участі громади у відкритому бюджетуванні, вивчення громадської думки щодо проблемних питань у функціонуванні громади.

Основні напрями діяльності та заходи Програми «Партисипативна демократія в діяльності Пирятинської міської ради» на 2020 р. за участі активних мешканців:

- забезпечення участі громадян у стратегічному плануванні – розробка анкет щодо вивчення громадської думки, проведення анкетування мешканців територіальної громади на предмет згуртованості, громадське обговорення щодо внесення змін до Стратегії розвитку Пирятинської територіальної громади на 2021-2024 рр., розробка Стратегії розвитку Пирятинської територіальної громади на 2021-2024 рр.;

- забезпечення участі громади у відкритому бюджетуванні – проведення громадського обговорення щодо підготовки Плану соціально- економічного розвитку ОТГ на 2021 р., проведення громадського обговорення щодо формування бюджету територіальної громади на 2021 р.;

- заходи, які стосуються Програми в цілому – створення громадських рад при старостатах для забезпечення участі в управлінні старостинськими округами активних жителів сільських територій, переформатування роботи публічної та сільських бібліотек у клуби за інтересами, зустрічі з цікавими людьми, в т. ч. і представниками місцевого самоврядування (міський голова, депутати міської ради), активізація роботи Молодіжної ради [2].

Загальний обсяг фінансових ресурсів, запланований для реалізації програми, 251,0 тис. грн, з них коштів бюджету міської територіальної громади – 54,5 тис. грн, коштів інших джерел – 196,5 тис. грн.

З 2016 р. існує Положення про місцеву ініціативу, яке визначає порядок її подання до міської ради: від створення ініціативної групи та збору підписів на підтримку місцевої ініціативи до підготовки та розгляду питання на сесії

міської ради [3]. Положенням передбачено, що в ініціативній групі повинно бути не менше п'яти осіб, а для того щоб подати місцеву ініціативу на розгляд міської ради, ініціативній групі треба зібрати 50 підписів членів міської територіальної громади, яким виповнилося 18 років. Члени ініціативної групи обов'язково запрошуються на засідання постійних та тимчасових комісій та сесію міської ради, на яких обговорюється питання, внесене у порядку місцевої ініціативи, доповідають з даного питання, беруть участь в обговоренні та вносять пропозиції до проекту рішення. Прийняте рішення оприлюднюється на офіційному сайті міської ради та надсилається членам ініціативної групи.

Згадані вище практики взаємодії Пирятинської міської ради з громадськістю – одні з найважливіших і найкращих шляхів, що слугують підвищенню ефективності місцевого врядування а також прикладом впровадження європейських підходів та стандартів щодо включення громадськості в процес ухвалення рішень.

Список використаних джерел:

1. Пирятин. Офіційний сайт територіальної громади. URL: <http://pyriatyn.org.ua> (дата доступу: 12.02.2022 р.).

2. Програма «Партисипативна демократія в діяльності Пирятинської міської ради» на 2020 рік. URL: <http://pyriatyn.org.ua/data/laws/doc2020-1-20-54.pdf> (дата доступу: 12.02.2022 р.).

3. Положення про місцеві ініціативи у Пирятинській міській об'єднаній територіальній громаді. URL: <http://pyriatyn.org.ua/data/laws/doc2016-11-9-12.pdf> (дата доступу: 12.02.2022 р.).